

ДІТИ – З НЕБЕС

Усі діти народжуються цнотливими і добрими. В цьому сенсі усі діти – з небес. Кожна дитина є особливою. Вона приходить у цей світ з певним призначанням. Яблучне сім'я природним чином перетворюється на яблуню. З нього не виросте груша чи апельсин.

Як батьки, ми, насамперед, маємо визнавати, поважати й підтримувати процес природного зростання наших дітей. Від нас не вимагається якимось чином формувати з них таких людей, якими вони, на нашу думку, мають стати. Однак ми відповідальні за те, аби надати їм мудру підказку, коли йдеться про розвиток їхніх природних талантів й сильних якостей.

Дітям не потрібно, щоб ми їх спрямовували або поліпшували, проте їх зростання залежить від нашої підтримки. Ми повинні надати родючий ґрунт, на якому змогли б зрости плоди їхньої величі. Решту вони в змозі зробити самі. В яблучному сімені прихований найдокладніший план майбутнього його зростання і розвитку. Таким самим чином у розумі, що зростає, серці й тілі кожної дитини є докладний план її розвитку.

Не міркуйте, нібито Вам слід зробити своїх дітей добрими, – визнайте, що вони уже є добрі.

Наше завдання, як батьків, – допомогти дітям повернутися до проблеми обличчям й успішно з нею впоратися. Ніколи не забувайте, що у кожної дитини є унікальний набір завдань та талантів і не можемо змінити те, якими їм бути. Однак можемо потурбуватися про те, аби у дітей були усі можливості досягнути найліпших наслідків, на які вони здатні.

Для здорового розвитку кожній дитині необхідно пройти крізь періоди випробувань. Навчившись приймати і розуміти обмеження, які покладають на них батьки і світ, діти розвивають також життєво важливі якості, як уміння прощати, дочекатися здійснення своїх бажань, сприймання, дух співробітництва, творчий потенціал, чуйність, відвага, завзятість, уміння виправляти свої помилки, чуття власної гідності, самодостатність, цілеспрямованість.

Життєві труднощі допомагають дитині стати сильнішою, пробуджують те краще, що закладене в ній.

Метелику слід докласти величезних зусиль, аби вибратися з кокона. Якщо, прагнучи полегшити його долю, Ви розріжете кокон, то метелик невдовзі помре.

Ці зусилля необхідні йому для того, аби розвинути м'язи крилець. Позбавте метелика від цього важкого процесу, і він не зможе літати – він загине.

Таким самим чином, аби наші діти зросли сильними й могли вільно ширятися над цим світом, їм необхідні певні труднощі й певна підтримка.

П'ЯТЬ ПРИНЦИПІВ ПОЗИТИВНОГО ВИХОВАННЯ

Є п'ять важливих принципів позитивного виховання, які допоможуть дітям знайти в собі сили для переборення життєвих труднощів і повною мірою розвинути внутрішній потенціал.

Ось ці принципи:

- I. *Відзначатися від решти* – нормально.
 - II. *Помилятися* – нормально.
 - III. *Виявляти негативні емоції* – нормально.
 - IV. *Хотіти більшого* – нормально.
 - V. *Висловлювати свою незгоду* – нормально, проте пам'ятай, що *матір і батько* – головні.
- Розглянемо дані принципи докладніше.

I. Відзначатися від решти – нормально.

Кожна дитина є неповторною. У кожної є особливі таланти, проблеми й потреби. Завдання батьків розпізнати ці особливі потреби та задовольнити їх. У хлопчиків є низка особливих потреб, які не так важливі для дівчат, у яких є особливі потреби, що не мають особливого значення для хлопчиків. Крім того, у кожної дитини, незалежно від статі, є потреби, пов'язані з її особистими потребами і талантами.

Діти також відзначаються у тому, як вони навчаються, і батькам важливо усвідомити ці відзнаки, аби не засмучуватися даремно, порівнюючи своїх дітей з рештою.

За типом засвоєння знань діти поділяються на три категорії: *бігуни, ходоки та пригуни*.

Бігуни навчаються дуже швидко.

Ходоки – рівно, їхні успіхи нескладно помітити з боку.

Й нарешті, є **пригуни, яких виховувати найважче.**

Складається враження, ніби ці діти загалом не навчаються й не досягають ніяких успіхів, однак потім одного чудового дня вони здійснюють стрибок і набувають знання і навички водночас. Вони – як пізні квіти. Навчання займає у них більше часу.

Батькам потрібно навчитися по-різному виявляти свою любов щодо хлопчиків і дівчат.

Наприклад, дівчатам потрібно більше турботи; проте, якщо виявляти надто багато турботи щодо хлопчика, йому здаватиметься, що Ви йому не довіряєте. Хлопчику потрібно більше довіри; однак, якщо виявляєте надто багато довіри щодо дівчинки, їй може здаватися, ніби про неї не надто турбуються.

Батько через незнання зазвичай дає дівчинці те, що необхідно хлопчику, а мати схильна оточувати хлопчика турботою, яка необхідна дівчинці.

II. Помилитися – нормально.

Усі діти помиляються. Це абсолютно нормально й потрібно бути готовими до цього. Зробивши помилку, дитина не думає, що з нею щось не в порядку, якщо тільки батьки не реагують так, нібито вона зробила щось недопустиме.

Помилки – природне, нормальне і неминуче явище. Діти розуміють цю істину головним чином із життєвих прикладів. Аби донести до дитини цей принцип, батьки повинні визнавати власні помилки у стосунках з дітьми і один з одним.

Якщо діти бачать, що батьки завжди вибачаються за допущений промах, то вони й самі поступово привчаються брати на себе відповідальність за свої помилки. Замість того, щоб примушувати дітей просити пробачення, батьки повинні самі бути їм прикладом. Діти навчаються на ролевих моделях, а не з лекцій. При цьому діти навчаються не лише відповідальності; регулярно вибачаючи батькам їхні помилки, дитина осягає найважливіше мистецтво вибачення.

III. Виявляти негативні емоції – нормально.

Такі негативні емоції, як гнів, сум, страх, жаль, розчарування, неспокій, збентеження, ревності, образа, невпевненість і сором, не тільки природні й нормальні, а й важливі складові зростання. І про них необхідно говорити. Батьки повинні навчитися створювати для дітей сприятливі можливості відчувати і виявляти свої негативні емоції. Хоча такі емоції завжди є нормальні, час, місце й спосіб їх виявлення можуть бути недоречні. Спалахи гніву необхідні для розвитку дитини, проте вона має знати, що вони є допустимі не скрізь і не завжди.

З іншого боку, не слід задовбрювати дитину, аби вона не давала волі гніву, інакше вона стане зчиняти скандали саме у ті моменти, коли Ви не маєте можливості запропонувати їй тайм-аут і ефективно розібратися з поточною проблемою.

IV. Хотіти більшого – нормально.

Дітям часто-густо убивають в голову, нібито лише погана, егоїстична, зіпсована дитина хоче більшого або засмучується, не отримуючи бажаного.

Батьки з усіх сил намагаються привчити дітей до цнотливої вдячності, замість того, аби дозволити їм бажати більшого.

«Скажи дякую за те, що у тебе є», – стандартна відповідь на бажання дитини отримати більше.

Діти не знають, скільки їм дозволено просити, да їм і нізвідки це знати. Навіть дорослим буває важко визначити, як багато ми можемо просити, аби не образити людину і не здатися надто вимогливими й невдячними. Якщо навіть у дорослих виникають складності, як вони можуть не виникати у дітей?

Надайте дитині волю просити те, що вона хоче, – і її уроджена здатність досягати бажаного розквітне на повну силу. Ставши дорослою, вона не вважатиме негативну відповідь остаточною. Вона з дитинства звикне вести переговори, й нерідко їй удаватиметься переконати Вас дати те, що просить.

Дати змогу блискучому дипломату переконати себе – це аж ніяк не те ж саме, що йти на поводу у капризної дитини. Батьки, що практикують позитивне виховання, впевнено контролюють хід таких переговорів й жорстко устанавлюють їхні рамки.

Дозволивши дитині просити більшого, Ви у такий спосіб надаєте їй можливість ставити перед собою цілі й чогось добиватися у житті.

V. Висловлювати свою незгоду – нормально, проте пам'ятай, що матір і батько – головні.

Потрібно дозволяти дітям мовити «ні», однак при цьому важливо, аби вони знали: останнє слово залишається за батьками. Поряд з можливістю хотіти більшого й вести переговори, дозвіл мовити «ні» надає їм немало прав.

Більшість батьків побоюються надати дітям чимало прав, аби не розпещувати їх.

Одна з величезних проблем із сучасними дітьми полягає в тому, що їм надають надто багато волі. Надаючи дітям волю, потрібно слідкувати за тим, аби все ж впевнено тримати ситуацію під контролем.

Дозволяючи дітям мовити «ні», Ви тим самим надаєте їм можливість вільно виявляти свої почуття, визначати власні бажання й потім вести переговори.

Це не означає, що Ви завжди робитимете те, що хоче дитина. Із того, що дитина може мовити «ні», зовсім не випливає, що усе буде саме так, як вона хоче. Однак її бажання і почуття будуть почуті, а це саме по собі схиляє дітей до співробітництва, не придушуючи при цьому своє істинне єство.

Коригувати свої бажання – це ні в якому разі не те ж саме, що відступатися від них. Відкоригувати свої бажання – значить привести їх у відповідність із бажаннями старших. Відступатися – значить придушувати свої бажання і почуття, підкоряючись волі батьків. Підкоряючи дитину, Ви ламаєте її волю.

Зламавши волю коня, вершник робить його покірним, однак при цьому тварина в значному ступені втрачає свій вільний дух.

Визнаючи за дітьми право відчувати й висловлювати свою незгоду з нами, ми сприяємо розвитку не тільки самосвідомості, а й духу співробітництва.

Покірні діти просто виконують розпорядження; вони не думають, не відчувають, не беруть участі в процесі активно. Діти, схильні до співробітництва, беруть участь в будь-якій взаємодії усім своїм єством, і це дуже сприяє їхньому розвитку.

Коли діти погано себе поведуть чи відмовляються співробітничати, це свідчить про те, що вони просто вийшли з-під контролю. Ви їх не контролюєте. Вони не бажають співробітничати з Вашою волею і бажаннями. Аби досягти співробітництва, батькам слід відновити контроль над дитиною, взявши її на руки і надавши тайм-аут.

Бог створив дітей маленькими для того, щоб ми могли піднімати їх та переміщувати з місця на місце.

Під час тайм-аута дитина може опиратися і виявляти усі свої почуття, тим не менш, поки триває тайм-аут, дитина обмежена щодо решти відносин.

Як правило, тривалість тайм-аута визначається з розрахунку одна хвилина на кожен рік, який прожила дитина. Так, чотирирічному малюку потрібен чотиривхвилинний тайм-аут. Це короткотермінове обмеження волі – усе, що потрібно дитині, аби знову відчувати, наскільки добре залишатися під Вашим контролем і діяти під Вашим керівництвом.

Негативні почуття самі собою розсіюються, і до дитини повертається здорове бажання надавати старшим радість і співробітничати з ними.

Вимогливій, або «розпещеній», дитині потрібно більше тайм-аутів. Розпещеному підлітку потрібно більше тайм-аутів у своїй кімнаті. У деяких випадках для того, аби у підлітка проснулася потреба діяти під зовнішнім керівництвом, йому корисно провести деякий час разом з кимось із дорослих в країні, що розвивається, у лісі з провідником, пожити в улюбленої тіточки чи у бабусі з дідусем.

Відчуття, що він не контролює ситуацію й залежить від інших людей, спонукає підлітка до покірливості. Тепер він знову відчуває, що має потребу в батьках і хоче приносити їм радість.

Зобов'язання батьків полягає в тому, аби виявляти безмежну відданість щодо дитини, й наші діти безсумнівно цього заслуговують.

Батьки гаяться із виконанням свого зобов'язання лише у тому випадку, коли не знають, що робити або коли їм здається, що їхні дії тільки погіршують ситуацію. Бути батьком чи матір'ю – важка справа, проте і найвдячніша. Це є колосальна відповідальність і водночас велика шана. Спізнавши, що насправді потрібно дітям, батьки можуть повною мірою усвідомити, наскільки важлива для людини, що зростає, їхня підтримка.